

En familie fra PM gang 5 i Marstal – en slægtskrønike Fisker Tine og Niels Gas

Fra min mormor og morfar har jeg fået en masse billeder af familie og vennekreds. Personerne på mange af disse billeder er desværre uidentificerbare. Mine mormor og morfar kendte heller ikke personerne på mange af billederne. Mormor og morfar er født i starten af 1900-tallet så personerne på billederne må formodes at være født i midten af 1800-tallet

Men et billede vender altid tilbage – det er et billede fra min morfars forældres guldbrillup 19.2.1934. Guldbrillupsbilledet blev taget i Ny Møllergade 5 hvor min mormor og morfar boede. Et er af så mange mennesker blev stuvet sammen i den lille stue noget andet er de mange livsforløb der er præsenteret på dette billede – det er disse personligheder og nogle af deres efterkommere og forfædre jeg vil prøve at beskrive. Mange af efterkommerne går i dag rundt i Marstal og Ommel

Niels arbejdede efter et liv på søen på gasværket i Marstal som leverede bygas til byen og Berthine Margrethe (Tine) var datter af en fisker fra Lolland – deraf tilnavnene Niels Gas, som min morfar senere overtog og fisker-Tine

Niels og Tine's
guldbrillup 19.2.
1934 i Marstal
Forreste række fra
venstre: Morfars
søster Grethe,
morfars søster,
Ludvigine med Erik
Jørgensen (som er
søn af Frida), oldefar
Niels Chrisitan
Hansen, oldemor
Berthine Margrete
Rasmussen – og
mellem oldefar og
oldemor er det
Johannes Jørgensen
(gift med morfars

søster Frida), morfars søster Maren, Tove (min mor), Svend (mors broder) og Viggo Møller (gift med morfars søster Maren).

Midterste række fra venstre: Ejner (gift med morfars søster Bertha), Frida (morfars søster), Aage Haagenen (med lyset og gift med morfars søster Ludvigine), morfars søster Bertha, Albert Andersen (skomager i Ommel og gift med Bertha Marie som er søster til oldemor, Bertine), Hartvig Rasmussen (broder til oldemor Bertine), morfar Niels Christian Hansen, Christen (broder til oldefar Niels – boede i Bagenkop på Langeland), Christian (broder eller brodersøn til oldemor Bertine), Ove Møller (søn af morfars søster Maren og Viggo Møller), Edith (mors søster) hos Mary (mors mor) og tante Katrine (Hartvigs kone)

Bagerste række fra venstre: Karoline (som var gift med morfars broder Marius), Ingvar Flint (gift med Ellen, boede i Ommel), Ellen Flindt (gift med Ingvar og datter af skomageren i Ommel), Cecilie (datter af skomageren i Ommel) samt Lily og Niels (Niels er søn af Marius (morfars broder) og Karoline og Lily er hans kæreste – de boede i Næstved.

Indhold

En familie fra PM gang 5 i Marstal – en slægtskrønike	1
Mine oldeforældre Berthine Margrethe og Niels Christian	2
Niels` ungdom.....	4
Fisker-Tine fra Lolland.....	4
Historier om Tine og Niels	6
Børn af Berthine Margrethe (Tine) og Niels Christian (Niels):.....	8
Niels Christians forældre er	13
Fader Christen Pedersen Hansen, slagter og vægter i Marstal	13
og moder er Maren Hansdatter.....	13
Berthine Margrethes lollandske forældre.....	14
Lidt om morfar Niels (Niels er søn af Berthine Margrethe og Niels Chr.).....	15

Mine oldeforældre Berthine Margrethe og Niels Christian

Mine oldeforældre er Niels Christian Hansen som er født 18. 9. 1854 i Marstal og er død 17. 5. 1944 i Søndergade 22, Marstal og Bertine Margrethe Rasmussen som er født 13.12. 1865 i Sandby på Lolland og død 18.11.1952 i Marstal.

[Parret er viet i Marstal kirke 19. 2.](#) 1884 i Marstal til (han er 29 år og hun 18 år). Efter vielsen boede de mange forskellige steder i Marstal men flyttede senere til Marstals søndre ende (P.M. Gang nr. 6) og senere til Møllergade i Marstals søndre del

Bertine med Maren og Niels Christian (min morfar) foran huset i P.M. Gang 6
Nedenfor samme hus fotograferet i 1988 (det røde hus)

Huset i Søndergade hvor Berthine og Niels Christian levede på deres gamle dage

Niels` ungdom

Niels Chr. var uddannet smed. Før giftermålet arbejdede han i en smedje, der lå i Kirkestræde lige over for Prinsensgade. Her boede han på et værelse oppe på loftet. På et tidspunkt vågnede han om natten ved at høre, at der blev arbejdet nede i smedjen. En nat ville han op for at se, hvad der skete dernede, men idet han gik henimod døren lød der et brag, som et stykke jern blev smidt mod døren. Niels Chr. blev selvfølgelig forskrækket og skyndte sig i seng igen.

Næste dag spurgte han mester, hvad det var, der skete i smedjen: "Det skal du ikke bryde dig om, det er mod travl tid", svarede mesteren. Natarbejdet var et varsel om at der ville blive meget at lave i den kommende tid.

Niels Chr. kom senere ud at sejle.

Engang var han bl.a. i Bilbao i Spanien, hvor han gik op til en spåkone (med glaskugle). Spåkonen fortalte, at han ville få et brev den følgende dag.

I dette brev skulle der være et ægteskabstilbud fra en pige der boede i Midtmarken ved hans fødeby Marstal. Hvis han sagde ja til at gifte sig med denne pige ville han i tilgift få

husmandsstedet, hvor hun boede sammen med sin far. Niels Chr. kiggede i kuglen og så ganske rigtigt en pige stå i døren ved husmandsstedet i Midtmarken. Pigen kendte han, de var vist nok "lidt i familie"- og med til historien hører også at hun "var lidt kraftig" og ikke særlig køn og nok derfor har været "svær at afsætte".

Næste dag kom der rigtig nok et brev med det nævnte ægteskabstilbud, men Niels Chr. afslog det. (Huset hvor pigen boede eksisterede endnu 1988- det skulle være nr. 4 på højre hånd i Nederste Midtmark- lige i krydset, hvor man drejer ned mod "Solstrålen".

Niels Chr og Berthine Margrethe

Fisker-Tine fra Lolland

Niels kom hjem igen og blev så forlovet med Berthine Margrethe (Fisker-Tine). Tine var sammen med sine forældre og søskende kommet til Marstal fra Sandby på Lolland.

En familieskrøne fortæller at deres hus skyllede væk under stormfloden i 1872 og de derfor flyttede ind til Sandby fra et sted ude ved vandet (Korsnakke). Skrønen modbevises ved at finde familien i folketællingen for 1870. Her bor familien på fattiggården i Sandby og Tines fader Jørgen og moder Ane Kirstine betegnes som fattiglemmer.

Forældrene må dog have haft en tro på at de ville kunne få et bedre liv i Marstal. I folketællingen for 1901 angives at familien er flyttet til Marstal i 1876. Ved sønnen Hans Ludvigs død 30.11.1876 bor familien i Slettenæs som er lige ved siden af Taars færgenhavn – så de er flyttet væk fra Sandby og ud til vandet og er umiddelbart efter sønnens død flyttet til Marstal. Det må formodes, at de har set nye muligheder for beskæftigelse i Marstal hvilket også blev en realitet da Jørgen slog sig ned som fisker og arbejdsmand og grundlaget for mange efterkommere blev etableret.

Tine's forældre er Jørgen Jensen Rasmussen (Krag) som er født 5.7. 1834 i Korsnakke, Sandby sogn på Lolland som søn af Rasmus Andersen Krag og hustru Birthe Marie Nielsdatter og hendes mor er Ane Kirstine Hansdatter som er født 21.2.1831 i Vestenskov på Lolland som datter af ugifte Birthe Kirstine Jensdatter og udlagt barnefader smed Hans Jørgen Pedersen Lund i Vestenskov

Anne Kirstine og Jørgen er viet 5.12.1858 i Sandby på Lolland

Anne Kirstine og Jørgen fik følgende børn:

Jens Julius Hansen	Født 24.7. 1857 i Taars, gift med Cecilie Caroline Hansen
Kristian Bernhard	Født 25.09.1859 i Taars, gift med Anne Marie Hansen 1.4.1881 i Marstal, død 10.05. 1926, Møllergade, Marstal – Kristian Bernhard og Anne Marie fik en stor børneflokk hvoraf mange efterkommere er i Marstal i dag – Ved konfirmation 12.4.1872 bor de i Sandby
Alfred Johannes	Født 27.11.1861 i Sandby, død 16.2.1871 som 9-årig i Sandby som søn af fisker Jørgen Rasmussen Krag i Sandby (Sandby kirkebog)
Hans Ludvig	Født 24.12.1863 i Sandby, død som 12-årig af hjernebetændelse 30.11.1876 som søn af fisker Jørgen Rasmussen i Slettenæs (Sandby kirkebog)
Bertine Margrethe	Født 13.12.1865 i Sandby, gift med Niels Chr. Hansen, konfirmeret i Marstal 7.3.1880 som datter af fisker Jørgen Jensen Rasmussen og hustru Ane Kirstine Hansen i Marstal (min oldemor)
Birthe Marie	Født 11.12.1869 i Sandby og død 15.03. 1928, Tjørnevej 4, Ommel, Marstal, Gift med skomager Albert Andersen i Ommel. Fik en børneflokk hvoraf mange efterkommere endnu er i Ommel og Marstal i dag
Hartvig Johannes	Født 04.02. 1872, Sandby, død 15.08 1957, Sygehusvejen, Marstal Landsogn, viet 17.11.1903 i Marstal til Ane Cathrine Sørensen

Ved folketællingen 1880 befinder Anne Kirstine og Jørgen sig i Færgestræde i Marstal hvor familien ejer et hus. Børnene som bor hjemme er Christian Bernhard på 21 år, Bertine på 14 år, Berte Marie på 10 år og Hartvig Johannes på 8 år.

Ved folketælling 1890 bor Ane Kirstine og Jørgen sammen med børnene Hartvig på 17 år og Bertha på 20 år i Brøndstræde

Ved folketælling 1901 bor arbejdsmand Jørgen Jensen Rasmussen i Sølvgade matr nr. 398. i Samme hus bor hustru Anne Kirstine Rasmussen og søn Hartvig Johannes Rasmussen som er fisker og født 4.2.1872 i Sandby. Familien er flyttet til Marstal i 1876 (opslag 36, Sølvgade 1901)

Ved folketælling 1901 bor Jørgen og Ane Kirstines søn Jens Julius i Brøndstræde sammen med hustru Cecilie Caroline Hansen f. 8.2.1852 i Lindelse på Langeland og datter Hansine Kristine f. 6.10.1881 i Marstal. De er kommet til Marstal fra Lolland i 1877. Han er skibstømrer hos H.C Christensens. (opslag 12, Brøndstræde matr. 489- ejes af Jens Julius Hansen)

Tines (Berthine Margrethe) far var fisker i Sandby og denne beskæftigelse fortsatte han med efter at han var flyttet til Marstal. Da Tines mor Ane Kirstine døde i 1901 flyttede faderen Jørgen til Ommel, hvor han bosatte sig hos datteren Berte Marie og dennes mand skomager Albert Andersen (folketælling Ommel, Marstal landsogn 1911, opslag 261). Ved folketællingen 1911 får faderen Jørgen fattigunderstøttelse. Jørgen var kendt for "at kunne sætte led"- dvs. sætte led på plads. Efter sigende skulle Jørgen havde været med i krigen i 1864 men der er ikke fundet beviser på dette i arkivalierne – der er ikke søgt om fortjenstmedalje.

Historier om Tine og Niels

Da Tine og Niels var forlovede var de tit ude at gå tur. En aften gik de hen ad Vestergade, hvor der endnu ikke var bebygget på den side, der vender bort fra byen. Til orientering skal det også nævnes, at der på den modsatte side mod kirken var et stort stendige. Her i mørket kom de pludselig ud for en ubehagelig oplevelse. Det var som om der hen over stendiget svævede en hvid tingest. Samtidig så de en menneskeskikkelse stå indvendig op ad kirkegårdsgitteret med hænderne mod tremmerne. Oven på denne oplevelse blev de begge så trætte i benene at de næsten ikke kunne røre dem. Historien melder ikke mere om, hvad de så- og hvad der senere skete.

En forklaring kan være, at man på den tid ved svær sygdom brugte at hente jord fra en ny gravet grav. Denne jord skulle så ligge under hovedpuden hos den syge, som dermed ville blive helbredt. Det kunne have været en syg person der stod ved kirkegårdsmuren.

Efter at Tine og Niels var blevet gift i 1884 måtte Niels igen til søs. - Som sømand var Niels ikke særlig heldig. Tre gange forliste han i Nordsøen. Tredje gang, syntes han det kunne være nok, og derfor gik han i land og fik arbejde på gasværket i Marstal.

Sidste gang han forliste var omkring århundredeskiftet. Det var i december måned- og det blæste en stiv orkan. Skibet mistede alle master og roret og var samtidig læk. På et tidspunkt fik de landkending, men drev ud igen- og sådan drev de rundt en månedstid. Niels fik koldbrand i sin ene finger og skægget var fuld af istapper, når de stod og pumpede.

Juleaften var de imidlertid så heldige at blive samlet op af en englænder. Berthine Margrethe var sammen med børnene gået op til sviger faderen (Christen Pedersen Hansen), som boede oppe på Møllebanken (Vestergade) i Marstal- og her kom der telegram om, at Niels og resten af besætningen var reddet. Det var en dejlig julegave at få.

--- Efter den episode var der ingen af de ombordværende, der tog til søs igen.

Omkring århundredeskiftet var der mange træskibsværfter i Marstal. Ved hvert af disse var der et koge hus, hvor man kogte beg. I disse koge huse blev der også kogt (i damp) skibsplanker, så de kunne formes efter skibets former.

Når skelettet til skibet var formet skulle man "kalfatre". Denne proces gik ud på, at man slog værk (tovværks-hamp) mellem noterne i skibene og dernæst smurte beg mellem revnerne, så de ikke blødte op.

Fortællingen siger nu, at man om sommeren når det var stille og helt klart vejr, kunne høre, at man kalfatrede på skibene, uden at der var en levende sjæl i arbejde på havnen. Denne lyd, som var som en banken på træplankerne vedblev imidlertid bare med at være i luften.

For at blive lidt ved overtroen i Marstal gengiver jeg her et par fortællinger, som min morfar har fortalt (Morfar er Niels Christian Hansen f.1905 som søn af Berthine Margrethe og Niels) Historierne har alle en forklaring, men fortæller alligevel en del om tidens reaktioner i Marstal. Hvad der for nogen var en sjov handling kunne for andre være en tragisk besættelse, der kunne give dem men for resten af livet.

Virkeligheden i Marstal i begyndelsen af 1900-tallet var imidlertid, at man så trolde overalt, at man så hekse overalt og hele tiden var på vagt overfor hinanden. "Naboen kunne jo være en heks eller en trolde".

Morfar overtog hans faders arbejde på gasværket i Marstal. En aften da han gik og arbejdede der, gik døren pludselig op, men der kom ingen ind. Døren blev lukket igen. Dette kunne morfar ikke forstå, så han gik ud for at se, hvad der var, da han blev noget nervøs over hændelsen. Der så han Klaus "Helika" Hansen cykle bort. Næste dag spurgte morfar ham, hvorfor han ikke havde vist sig. Klaus Hansen svarede, at han havde været inde, men da han ikke havde set nogen var han gået igen. De havde åbenbart begge set igennem hinanden.

En anden aften gik morfar også ude ved gasværket. Her så han to skikkelser, som hele tiden bukkede sig ned for igen at rejse sig op. Indimellem gik skikkelserne også frem og tilbage- og de kunne faktisk godt ligne om et par spøgelser... Morfar gik nærmere for at se, hvad det kunne være, og det viste sig at være to koner med hvide forklæder. De var ved at flytte fra et hus i Egehoved.

Den sidste historie handler om, at morfar en dag pludselig hørte en lyd umiddelbart bag ham. han blev godt forskrækket og skulle til at slå ud efter skikkelsen, som han anede bag ham. han besindede sig imidlertid og opdagede at det var Marius Christoffersen, som var kommet ind på gasværket uden at morfar havde opdaget det.

(Ber)Tine og Niels holder guldbryllup 19.2. 1934:

Bagerst: Morfar Niels Chr., moster Grethe, Ejner Thorup Pedersen, Åge Hågensen og Johannes Jørgensen.

Midterste: Mormor, Bertha, Viggo Møller, Frida og Karoline Bager.

Nederst: Ludvigne, oldefar Niels Chr, oldemor Berthine Margrethe og Maren.

Børn af Berthine Margrethe (Tine) og Niels Christian (Niels):

Niels Chr. Hansen og Berthine bor ved samme folketælling i 1901 i Brøndstræde sammen med børnene Marius 1884, Kirstine 1891, Maren Jørgine 1893, Lovine Johanne 1895 og Bertha 1895 (opslag 21 – ejer er JM Jørgensen) – Bertine og Niels Chr. Er flytte til Marstal fra Lolland 1884 står der? Måske har de været et smut væk fra Ærø?

Børn af Berthine Margrethe og Niels Christian: Bagved fra venstre: Ludvigne og Bertha. Forrest er det Frida (Elfrida), Niels Christian og Grethe (Bertine Margrethe)

Maren, Niels (morfar) og deres mor Berthine i PM Gang 5 i Marstal

Børn af Berthine Margrethe og Niels Christian

- Marius Kristian Født 11.10. 1884 i Skippergade i Marstal
Viet 5.11.1911 i Marstal med Karoline Margrethe Bager, som kom fra født 9.10.1887 i Marstal (hun flyttede senere over til søn Niels Bager Hansen f. 1919 som havde legetøjsforretning i Næstved).
Marius døde 5. 6. 1918 efter en lang rejse fra Finland til København, hvor de ikke fik andet at spise end kårabier. Ved ankomsten til København ville Marius have en øl. Efter at have drukket halvdelen af øllet faldt han død om (havde måske gigtfeber).
- Dødfødt barn født 13.8. 1886 i Færgestræde
- Kristen Peder 12.10.1888 i Brøndstræde- død 2.3.1890

- Anne Kristine: Født 16.11. 1891 i Søndergade i Marstal

Viet 29.11.1914 i Marstal til Ernst Ingo Hermansen (Røde Ernst), styrmand f. i Grevinge 27.6.1889.

De fik barn Betty Margrethe Hermansen f. 9.11. 1917 i Marstal. Anne Kirstine er død i Lærkegade 8.11.1918 samme dag som sønnen Herman fødes og straks hjemmedøbes men dør samme dag som moderen før fremstilling i kirken (Begge døde under den spanske syge)

Anne Kristine var rødhåret (kaldet Kristine).

Betty bor sammen med fader og farmor 1930 i Færgestræde 19 i Marstal. Betty vies i Odense 14.8.1938 (borgerlig vielse) til Robert Thøgersen og er død 1990 i Lynæs ved Hundested

Ernst Ingo er viet igen 9.6.1924 i Vor Frue i Svendborg med Egidie Hansen og igen 30.10.1931 på borgmesterkontoret i Aalborg til Karen Ingeborg Søgaard – Ernst er død 1.10.1961 på Ærøskøbing sygehus

- Maren Jørgine: Født 8.10.1893 i Søndergade i Marstal

Barn: Ester f. 13.1.1915 i PM Gang i Marstal – 10 måneders dagen før fødslen hos restauratør P. Madsen Ærø Sommerlyst

Viet 2.9.1916 i Marstal til skibsnitter i Svendborg Viggo Harald Møller f. 31.12.1891 i Hvorslev.

Viggo døde i 2. verdenskrig 22.12.1944 i KZ-lejr Neuengamme.

[Viggo var Tilknyttet Walther-gruppen](#) i Svendborg, hvor han fungerede som mellemmand for leverancer af våben og sprængstof til Poul Holms gruppe i Svendborg. Blev 19.8. 1944 arresteret af Gestapo. Medlem af Danmarks Kommunistiske parti. De boede i Marstal, Svendborg og Odense. [Mindesmærke findes blandt andet i Ryvangen.](#)

Viggo er nævnt i bogen ” Faldne i Danmarks frihedskamp 1940-45”

Maren og Viggo havde en søn Ove, som efter sigende også skulle have været i KZ-lejr

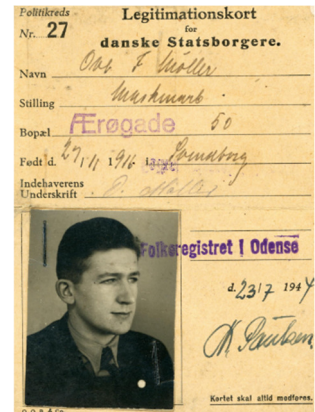
Mindesplade i Ryvangen over Viggo Harald Møller

Biografi fra Frihedsmuseets modstandsdatabase Tilknyttet Walther-gruppen. Medlem af Danmarks kommunistiske Parti. Fra slutningen af 1943 var Viggo Møller tilknyttet Walther-gruppen, hvor han fungerede som mellemmand for leverancer af våben og sprængstof til Poul Holms gruppe i Svendborg. Blev 19.8.1944 arresteret af Gestapo. Deporteret senere til Neuengamme, hvor han afgang ved døden 22.12. 1944.

Tilføjelse: Kom på udkommando til Versen, men vendte tilbage til Neuengamme med den store sygetransport i december 1944. (Pigtråd - Gestapofangen, nr. 5, oktober 1988, s. 128).

- Maren og Viggo Harald Møller bor 1940 i Nørre Voldgade i Odense med børnene
- Ove Frederik f. 27.11.16 i Svendborg. Ove blev arresteret 10.1.1945 for at deltage i modstandsarbejde og være DKP'er og ankom til Frøslev 17.1.1945 (Barak H11 stue 12). Ove er død 11.1.1983
- Alf Marius f. 18.7.25 i Odense (Dæknavn "Bent", arresteret for sabotage i 1943, i Vestre Fængsel, København, senere Horserødlejren, KZ Sachsenhausen og Neuengamme). Alf er død 13.8.1996. Arbejdede hos Thrige-Titan i Odense
Fra 05.08.1943, Saboterer højspændingstårn ved Odense kanal
Fra 11-10-1943 til 22-10-1943: Fange i Husmandsskolen, Odense
Fra 22-10-1943 til 23-11-1943: Fange i Vestre Fængsel, København
Fra 25-11-1943 til 30-03-1945: Fange i Sachsenhausen
Fra 30-03-1945 til 13-04-1945: Fange i Neuengamme
- Leif f. 5.2.26 i Odense
- Grethe 18.7.1925
- Annelise Kirstine 5.2.1929.

Ove Møller f. 1916

- Louise Johanne (kaldet Lovine/Ludvigne) Født 23. 5. 1895 i Søndergade i Marstal.

Er 1916 i huset i Ramsherred i Svendborg hos enke Valeur (angives født 23.5.1895)

I [Politiets registerblade](#) er Ludvigne fundet i København

2.2.1918 Fra Marstal til Sankt Jakobs Gade 9 3. sal hos Schultz

1.11.1919 Sankt Jakobs Plads 6 2.sal hos Bech

1.5.1920 Willemoesgade 45 3. sal hos Larsen

1.11.1920 Livjærgade 17 2. sal hos Sten

1.11.1922 Enghave Plads 20, stuen

[Ludvigne er død 18.4.1961](#) på kommunehospitalet i Århus, bisat 22.4.1961 fra krematoriet, Sct. Lukas, Århus. Urnen er nedsat på Holmens kirkegård i København 29.4.1961. Hun boede ved død på adressen Wærumsgade 25 i Århus

Skifte, Århus skifteret 19.4.61

Viet i [Århus domkirke 19.12.1923](#) med Aage Peter Haagenen, som var repræsentant i de forenede papirfabrikker i hhv. København og Århus. – hun er syerske – forlovere er degn og kirkebetjent

Åge Peter Haagenen er død 25.7.1949 på Frederiksberg. [Begravet fra Solbjerg kirke](#) og født 19.9.1878 på Frederiksberg som søn af boghandlerkommis Peter Theodor Haagenen og hustru Susanne Christine Kryger
Boede ved sin død på adressen Virginiavej 2, Frederiksberg

Barn:

Johannes Peter 15.11.1921, [konfirmeret 22.3.1936](#) i Århus domkirke, hvor han angives som født i Tikøb 15.11.1921 og døbt i Filips kirke i København 11.2.1923 (ikke fundet i hverken Tikøb eller Filips kirke på Amager)– familien bor Ryesgade 20 i Århus

Ved folketælling 1925 bor familien i Århus, Guldsmedegade 21, som husassistent har familien Elisabet Petersen f. 1.4. 1906 i Marstal (Søndergade 3 Marstal)

Ved folketælling 1930 bor familien Tjørnealle 5 i Åbyhøj

Ved folketælling 1940 bor familien på samme adresse som i 1930 – Johannes er tømrerlærling

- Bertha Nielsine Født 17. 5. 1897 (Markgade i Marstal)
Gift med 20.4.1919 mejerist Ejner Thorup Petersen fra Bandholm på Lolland (f. 1893)
Børn: Albert 30.3.1921 i Svendborg – søn Niels Thorup (landsholdsspiller i ishockey/Rødovre) – Albert var formand i Rødovre ishockeyklub
Hans Christian f. 28.8.1919 i Svendborg

Er ved folketællinger på følgende adresser:

5. nov 1925 – Fruerstuevej i Svendborg

5. nov 1930 By Munkegade i Århus

5. nov 1940 Dronning Margrethes ved i Århus

- Elfrida Maria: Født 18. 2. 1901 i Brøndstræde i Marstal
Viet 31.12.1922 i Vor Frue i Svendborg til malersvend Johannes Bernhard Jørgensen
Barn:
 - Erik Jørgensen f. 11.5.1928 Sct. Hansvej 3 i Svendborg – kendt som møbelfabrikant i Svendborg, død 1998
 - Axel
 - Karen – gift med Christian Bødker, murermester i Bagenkop
- Bertine Margrethe (Moster Grethe): Født 19.10.1902 i Snaregade i Marstal
Sygeplejerske. Boede i Nr. Broby på Fyn.
- Niels Christian: Født 14. 1. 1905 I Snaregade i Marstal

Niels Christians forældre er

Fader Christen Pedersen Hansen, slagter og vægter i Marstal

Født 02.07. 1825 i Gudsgave (Græsvænge), og død 18. 5. 1903 i Marstal.

Ifølge tilgangslisten i kirkebogen ankommer han sammen med kone og barn til Marstal 1852 fra Bjerreby på Tåsinge: daglejer Christen Pedersen Hansen (28 år) og hustru (30 år)

Boede i Møllebakken (hus nr. 95- lige neden for det nuværende lægehus) i Marstal.

[Viet 2. gang 08.12. 1882](#) i Marstal til Hansine Christensen som er 38 år og fra Hennesved (på Langeland).

Viet 1. gang 04.04. 1851 i Bjerreby på Tåsinge til (opslag 110, Bjerreby 1842-1853), Forlovere er husmand Hans Jacobsen og Niels Nielsen i Vårø)

og moder er Maren Hansdatter

Opholder sig ved vielse 1851 hos moder, som er Hans Fyhns enke i Skovbølle på Tåsinge

Født 06.09. 1823 i Ny Gjesinge, døbt 5.10.1823 i Bjerreby sogn på Tåsinge (opslag 49, Bjerreby 1814-1925). død 19.01. 1882 i Marstal.

[Skifte efter Maren](#): For skifteretten mødte enkemanden Christen Peder Hansen og fremsatte begæring om skifte for.... efter hans d. 19. jan d.d. afdøde hustru Maren Hansen efter hvem i uskiftet bo med deres fælles myndige og umyndige børn, nemlig:

- Datteren Christine Hansen gift med murmester Ole Petersen i Søby
- Datteren Eline Hansen, 29 år gl, ugift, tjenende på Bredholm
- Sønnen Niels Christensen Hansen, myndig, for tiden til søs
- Datteren Anne Marie Hansen, gift med matros Christian Bernhard Rasmussen, for tiden til søs
- Sønnen Hans Christensen Hansen, myndig, for tiden til søs
- Sønnen Christen Peder Hansen, myndig, skomager på Langeland
- Datteren Maren Hansen, gift med maskinfører Peter Simonsgaard i Helsingør
- Datteren Ane Hansen, 16 ½ år gl
- Datteren Anne Margrethe Hansen, 14 år gl.

Værge for de to umyndige børn er morbroder parcelist Hans Hansen i Egehoved på Gudsgave Mark

Børn:

Kirstine	07.04.1850 i Skovballe på Tåsinge
Bertine Eline	04.09.1852 i Marstal
Niels Christian	18.09.1854
Anne Marie	19.11.1856, død 11.05 1921, Bondebyen, Marstal Landsogn – gift med Kristian Bernhard Rasmussen som er broder til Niels' kone Berthine
Hans Christian	05.07.1859
Christine	xx.xx.1860
Christen Peder	14.02.1862
Maren	02.05.1864
Anne	31.03.1866 på Møllebanken i Marstal
Anne Margrethe	17.07.1868

Berthine Margrethes lollandske forældre

Berthine's far er **Jørgen Jensen Rasmussen Krag, indsidder og fisker i Marstal**

Født 05.07. 1834 i Korsnakke, Sandby sogn på Lolland og død 08.12. 1915 i Ommel på Ærø, skifte 11.12.19151 – fhv. fisker i Ommel, enkemand som intet efterlader sig
Konfirmeret april 1849 i Sandby– vaccineret 1835 af Møller

Ved konens død boede de i Sølvgade i Marstal, men Jørgen flyttede senere hen til datteren Marie på Tjørnevej i Ommel

[Viet 5.12. 1858 i Sandby](#) til Ane Kirstine som er

Jørgen er 24 år og Ane Kirstine er steddatter af Claus Mikkelsen i Vestenskov og 27 ¼ år - Forlovere er husmand Niels Jensen og Jørgen Steffensen i Sandby

Berthines mor er Ane Kirstine Hansdatter født 21.2. 1831 i Vestenskov, Lolland og død 28.12. 1901 i Marstal

Hun var rødhåret- og ifølge overleveringen skulle hun kunne bekræfte alle fordomme om rødhårede: hun skulle have haft et voldsomt temperament.

[6.10. 1850](#) føder hun i Vestenskov en datter Ane Margrethe Jensen. Udlagt barnefader er enkemand Jens Eriksen på Fredsholm²

Første maj 1855 er hun rejst fra Vestenskov til Enehøje i Nakskov Fjord, Sandby sogn som tjenestepige.

24.7. 1857 får hun i Sandby et barn uden for ægteskab: Jens Julius Hansen. Udlagt barnefar er Jørgen, som hun altså senere vies til. Han er da soldat ved 7. bataljon, 3. kompagni i København. Julius døbes 11.10.1857 i Sandby (opslag 9, Sandby 1856-1876.

Konfirmeres 16.4.1771(Sandby) – Jens Julius dør 11.05. 1923 på Svendborg sygehus – Julius er gift med Cecilie Caroline Johansen, som er født 1852 i Sandby. Ifølge folketælling 1901 er Julius flyttet til Marstal i 1877.

Børn i ægteskabet: (alle døbt i Sandby kirke på Lolland)

Kristian Bernhard	25.09.1859 i Taars
Alfred Johannes	27.11.1861 i Sandby
Hans Ludvig	24.12.1863 i Sandby
Bertine Margrethe	13.12.1865 i Sandby
Birthe Marie	11.12.1869 i Sandby
Hartvig Johannes	04.02. 1872, Sandby

Lidt om morfar Niels (Niels er søn af Berthine Margrethe og Niels Chr.)

Niels Christian Hansen, gasværksarbejder i Marstal er født 14.01. 1905 i Marstal og død 21.08.1999

Viet 28. 7. 1925 i Marstal til

Mary Kristiane Nielsen som er født 22. 5. 1907 i Marstal, død 26.1.1998

Børn:

- Svend Marius Født 04.10. 1925
 - Gift med Bodil. Var pedel på Søby Skole.

- Tove Marie Født 11. 04. 1928
 - Gift med Karlo Ivan Rasmussen

- Edith Født 04.06. 1932
 - Gift med Svend Aage Condrup, Marstal.

- Niels Christian Født 02.11. 1942
 - Gift med Karen Marie Madsen fra Rise. Maskinmester i Marstal.

Morfar er opvokset i Marstal søndre del (P.M. Gang nr. 6). da morfar var dreng var byen opdelt i en søndre- og en nørre del (der blev delt ved Prinsensgade). Som bemærkning til dette kan nævnes, at mormor kom fra den nørre del (Danmarksgade og Bredgade) og som barn aldrig kom i den søndre del af byen. Der opstod tit splid mellem befolkningen i de 2 bydele- og dette gældte især for ungdommens vedkommende, hvor slagsmål og kampe mellem de 2 grupper var almindelige. Disse grænser eller skel gældte ikke kun for byens vedkommende, men også for landsognet, hvor der var andre grænser. Min onkel Johan (faster Stines mand), der var opvokset i Græsvænge erindrede bl.a., at når han skulle til Marstal måtte han snige sig langs markerne, for hvis han gik over Møllevejen, ville han der blive omringet og banket af marstaldrengene.

På samme måde husker min mor fra hendes barndom omkring 1938, at hun var gået til Ommel sammen med en veninde. Inde bag de fleste havelåger stod "ommelsungerne" og råbte efter de to "marstalstøse", og på et tidspunkt skete det, at en pige løb hen til min mor og rev en knap ud af hendes frakke.

Sådan kunne de lokale stridigheder være så mangfoldige- og disse forhold eksisterede vel helt frem til mine ungdomsår omkring år 1970, hvor bl.a. skolerne i Græsvænge, Nørremark og Ommel blev nedlagt- og al skolegang blev samlet på den nye centralskole i Marstal. For at vende tilbage til de stridigheder,

der førtes mellem ungdommen i den søndre- og den nørre del af Marstal i mormor og morfars barndom, findes der et vers, der fortæller noget om, hvordan menneskene i de to bydele blev skildret:

de søndre-
de synder.....
de nørre-
de er tørre.....

At området er delt i byen og landsognet, har også haft betydning for, hvor folk bosatte sig (Med til byen hørte den østlige del af Vestergade og den søndre del af Danmarksgade).

Mange skippere f.eks. bosatte sig omkring århundredeskiftet i landsognet fordi skatten der ikke var så dyr, som inde i byen.

Skellet mellem landsogn og by fik ligeledes betydning for min morfars ansættelse ved Marstal gasværk. Da min morfar omkring 1926 (for øvrigt efter sin far) fik arbejde ved gasværket, og således ansat af Marstal kommune, blev det han pålagt, at han skulle bo indenfor kommunegrænsen, hvorfor morfar og mormor snart købte hus i Ny Møllergade.

Skolemæssigt havde skellet også betydning. For både min mormors og mit eget vedkommende boede vi begge i henholdsvis 1914 og 1963, da vores skolekarriere skulle begynde, på den "forkerte" side af vejen (nørre del af Danmarksgade og vestlige del Vestergade), så vi måtte gå i Nørreremark skole. Hertil skal nævnes, at jeg faktisk boede 200 m. fra Marstal skole og hver dag cyklede forbi den på vej til Nørreremark skole. Når jeg tænker tilbage er jeg dog glad for at have gået i Nørreremark skole.

Klassebillede:
Morfar er
yderst til
højre i
2. række.

Før morfar kom til at arbejde på gasværket, kom han, som de fleste andre marstaldrenge ud at sejle efter konfirmationen i foråret 1920. Han sejlede i 6 år og var i denne periode kun med to skibe: "Daggry" og skonnerten "Avance", begge fra Marstal. Det var på dette tidspunkt, lige efter 1. verdenskrig, at sejlskibsæraen var ved at slutte, og dette illustreres bl.a. ved at Avance i 1921 fik påmonteret hjælpemotor. På disse sejlskibe var der normalt en 3-4 mands besætning, og morfar startede som dreng på skibet, hvor han bl.a. skulle tage sig af madlavningen, hvilket mormor i dag undrer sig en del over, at han kunne klare. Morfar erindrer også en rejse, hvor skibet efter endt vinterhi, netop havde forladt Marstal for at begive sig til Nykøbing F. i ballast. Da de rundede Langeland havde skibet så stærk hældning, at vandet var ved at løbe ind over rælingen, hvorpå morfar sagde til skipperen, at han var bange for, at det skulle gå galt. Skipperen svarede ham blot selvsikkert, at skibet selvfølgelig ikke ville hælde mere. Dette fortæller noget om, hvor stor sø kyndighed disse skippere havde på disse sejlskibe.

I 1926 skulle morfar aftjene sin værnepligt. Da han på dette tidspunkt var blevet gift med mormor, og de havde fået Svend, håbede han på, at værnepligten kunne blive af kortere varighed. Problemet var, at man som værnepligtig ikke fik nogen hjælp til kone og barn, og selv om mormor havde sparet lidt penge op, var det alligevel hårdt. På det tidspunkt boede de i Kongensgade og mormors far (Rasmus Nielsen) boede desuden hos dem. Morfar antydede flere gange at hans svigerfar havde masser af penge, men ikke ville hjælpe dem. Selv om man overfor morfar havde antydnet, at han kunne slippe med kortere tjenestetid, da han var gift og havde barn, måtte han i den sidste ende blive der lige så længe som alle andre (ca. 6 mdr.)

Morfar kom i søværnet og kom med krydseren "Heimdal" i 4. vagtskifte, hvor han var i hele soldatertiden. Med Heimdal sejlede morfar flere steder hen. Engang var de i Portugal og Spanien, hvor de skulle vise det danske flag. Ofte holdt officererne fest ombord og næste morgen var det så det hold, der havde vagtskifte, der skulle gøre rent efter dem. Herved kunne "rengøringsholdet" nå at redde sig en del sjetter og diverse rygestof og inden rengøringen var slut havde hele holdet reddet sig en lille brandert. Morfar fortæller også om nogle episoder fra Ålborg, hvor han kommer i kontakt med kongefamilien. Engang da han havde vagt kom to mænd slæbende med en tredje mand, som var så "besoffen", at han ikke selv kunne gå på sine egne ben. Mændene råbte morfar an, at han skulle komme og sørge for, at den "besofne" kom sikkert ombord. Det gjorde morfar så - og opdagede derved hvem manden var! Det var den senere arveprins Knud. På et andet tidspunkt lå morfar inde under en kanon og skulle ordne noget ved denne. Han lå sådan, at benene var strækt ud på dækket. Mens han ligger der, er der en, der snubler over hans ben, men morfar tror, at det er en, der sparker ham. Derfor råber morfar: "Hold op, din idiot". Morfar kravler ud og ser til sin forbavselse, at det er den senere Kong Frederik den 9., som dog blot smiler og går videre.

Engang kom Heimdal til Lunkebugten på Tåsinge, hvor de skulle holde weekend. morfar og en kammeret, der kom fra Strynø, spurgte vagtmesteren om lov til at tage hjem, men dette blev nægtet. De måtte imidlertid godt tage en båd ind til Svendborg lørdag formiddag og være tilbage på skibet igen lørdag aften kl. 20. Det samme ville gælde om søndagen. De skulle altså sove på skibet natten til søndag. Morfar og kammeraten syntes, at dette var urimeligt og fortalte vagtmesteren, at de ville tage afsted alligevel. Vagtmesteren fortalte, at han så ville melde dem til kaptajnen.

De tog afsted- og holdt deres weekend i henholdsvis Marstal og på Strynø og mandag morgen blev de kaldt ned til kaptajnen. Han sagde, samtidig med at han grinede noget smøret, at de måtte straffes, når de havde overtrådt reglerne. De måtte ikke forlade skibet de næste 5 dage. Det ville være besværligt ikke at gennemføre straffen, for de næste 5 dage skulle de tilbringe i søen på rejse til Sønderborg. - Kaptajnen var ikke uden lune.

Disciplinen på Heimdal skulle i det hele taget have været temmelig slap, men på den anden side havde alle det jo godt og fornøjeligt.

En anden gang var Heimdal med i en konvoj-øvelse sammen med to andre skibe af samme slags. Øvelsen gik ud på, at nogle u-både skulle angribe skibene og nogle flyvere derfor skulle flyve hen over skibene for at informere dem om dette. Pludselig kommer en flyver meget tæt på Heimdal, og det viser sig, at der ligger en u-båd lige ved siden af Heimdal. For ikke at ramme ubåden må Heimdal sætte fuld bak, og der sker heldigvis intet, men øvelsen bliver afbrudt. Herefter samler kaptajnen mandskabet på dækket, og roser dem for deres manøvre ved denne bakkemanøvre, men fortæller samtidig, at han ved, at når det endelig gælder, kan de jo godt bestille noget (underforstået, at det gør de ikke til daglig).

Senere kommer de til København, hvor hele besætningen skal marchere til Dragør. De kunne selvfølgelig ikke gå i takt- og dette understreges af, at de på et tidspunkt møder en trop fra et fodregiment, der til sidst nægter at følges med dem, da deres taktgang og disciplin er slap. Da de skal returnere fra

Dragør er der efterhånden så stort opbrud i flokken, at det er umuligt at samle alle, og turen resulterer i, at nogle først når hjem til Heimdalen den følgende morgen. Hvad de lavede melder historien intet om.

Morfar fortæller, at det var fornøjeligt at være med Heimdalen, men problemet var som før nævnt, at han ingen hjælp fik til familien derhjemme.

Som tidligere nævnt kunne svigerfaderen Rasmus Nielsen nok have hjulpet morfar. De to havde nok et meget spændt forhold til hinanden. Dette forhold kan måske illustreres ved følgende: Rasmus Nielsen foreslog morfar, at de skulle købe et skib sammen som Rasmus skulle føre og hvor morfar skulle være på dækket. Dette fik morfar dog forhalet, for de ville ikke være nået til Strynø før de ville begynde at skændes, siger morfar.

